

Sekrety zielonej natury.

LEK ROŚLINNY

a

SUPLEMENT DIETY

- podobieństwa i różnice -

Krzysztof Nowak

MŁODA POLSKA FARMACJA

Sosnowiec – 18.03.2014 r

Sekrety zielonej natury.

WWW.KAWON.COM.PL

DEFINICJE

Produkt leczniczy – produktem leczniczym jest substancja lub mieszanina substancji, przedstawiana jako posiadająca właściwości zapobiegania lub leczenia chorób występujących u ludzi lub zwierząt lub podawana w celu postawienia diagnozy lub w celu przywrócenia, poprawienia lub modyfikacji fizjologicznych funkcji organizmu poprzez działanie farmakologiczne, immunologiczne lub metaboliczne.

Ustawa z dnia 6 września 2001 r – Prawo Farmaceutyczne

Sekrety ziołowej natury.

WWW.KAWON.COM.PL

DEFINICJE

Lek roślinny, którym posługuje się fitoterapia to produkt aktywny i efektywny przy wskazanym dawkowaniu, bezpieczny, standaryzowany, trwały oraz wytworzony zgodnie z zasadami dobrej praktyki produkcyjnej (GMP), czyli sporządzony z atestowanych surowców i półproduktów, w odpowiednich warunkach, przez wykwalifikowany personel.

Ustawa z dnia 6 września 2001 r – Prawo Farmaceutyczne

Sekrety ziołowej natury.

WWW.KAWON.COM.PL

Fitoterapia

Termin fitoterapia (z gr. „phyto”- roślina, „therapeia”
leczenie) do słownictwa naukowego wprowadził
francuski lekarz Henri Leclerc (1870 – 1955)

Sekrety ziołowej natury.

WWW.KAWON.COM.PL

„Jak każda forma leczenia, także leczenie fitofarmaceutykami ma swoje ograniczenia.

Wiedza pacjentów i lekarzy o fitoterapii jest najczęściej nieugruntowana, przeważają emocje. Entuzjaści oczekują wyników niemożliwych do uzyskania a zwolennicy leków syntetycznych nie mogą sobie wyobrazić, że leki roślinne mają rzeczywiście działanie terapeutyczne”.

Prof. dr hab. med. Leonidas Samochowiec

Sekrety ziołowej natury.

WWW.KAWON.COM.PL

Przeznaczenie

Zadaniem leków roślinnych jest przywracanie dobrostanu **osobom chorym**, głównie poprzez:

- wspomaganie terapii zasadniczej
- stosowanie w chorobach przewlekłych
- leczenie wspomagające
- nieskuteczność preparatów chemicznych

Sekrety ziołowej natury.

Suplement diety – środek spożywczy, którego celem jest uzupełnianie normalnej diety będący skoncentrowanym źródłem witamin lub składników mineralnych lub innych substancji wykazujących efekt odżywczy lub inny fizjologiczny, pojedynczych lub złożonych, wprowadzany do obrotu w formie umożliwiającej dawkowanie w postaci: kapsułek, tabletek, drażetek i innych podobnych postaciach, przeznaczonych do spożywania w małych odmierzonych ilościach jednostkowych z wyłączeniem produktów posiadających właściwości produktu leczniczego w rozumieniu przepisów prawa farmaceutycznego

Ustawa z dnia 25 sierpnia 2006 r – Bezpieczeństwo żywności i żywienia

Sekrety zielonej natury.

WWW.KAWON.COM.PL

Przeznaczenie

Dla osób zdrowych, jako uzupełnienie normalnej diety w witaminy, minerały i inne skondensowane składniki odżywcze

Sekrety zielonej natury.

WWW.KAWON.COM.PL

KTO MOŻE WYTWORZAĆ PRODUKTY LECZNICZE ?

Producent, który spełnił określone prawem warunki i uzyskał z Ministerstwa Zdrowia zezwolenie na wytwarzanie produktów leczniczych i tym samym podlega ciągłemu nadzorowi Inspekcji Farmaceutycznej, bezpieczeństwo pacjenta jest bowiem dobrem nadrzędnym

Wymagania określone w pozwoleniu gwarantują, że produkt leczniczy :

- **jest bezpieczny dla życia i zdrowia**
- **podlega kontroli na każdym etapie wytwarzania**
- **posiada potwierdzone badaniami związku lecznicze**
- **wytwarzany jest z surowca spełniającego wymogi określone w monografii lub/i Ph. E.**

Sekrety ziołowej natury.

WWW.KAWON.COM.PL

KTO MOŻE BYĆ PRODUCENTEM SUPLEMENTÓW DIETY ?

*KAŻDY KTO SPEŁNIA PODSTAWOWE KRYTERIA OKREŚLONE DLA
WYTWÓRCY PRODUKTÓW SPOŻYWCZYCH CZYLI WYMOGI
HIGIENY (HACCP)*

**BRAK WYMAGAŃ JAKOŚCIOWYCH A W ŚLAD ZA TYM BADAŃ
STANDARYZACYJNYCH SUROWCA UŻYWANEGO DO
WYTWARZANIA SUPLEMENTU DIETY NIE DAJE ŻADNYCH
GWARANCJI, ŻE JEST ON BEZPIECZNY I ZAWIERA
PRZYPISYWANE MU WŁAŚCIWOŚCI**

Sekrety zielonej natury.

WWW.KAWON.COM.PL

JAK WPROWADZIĆ PRODUKT LECZNICZY DO OBROTU ?

Złożyć wniosek do Prezesa Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych, który musi zawierać :

- nazwę i adres podmiotu odpowiedzialnego, miejsce wytwarzania, w tym miejsce, gdzie następuje zwolnienie serii, wytwórcę u którego następuje zwolnienie serii, jeżeli nie jest nim podmiot odpowiedzialny oraz posiadany przez wytwórcę numer zezwolenia na wytwarzanie
- nazwę produktu leczniczego i nazwę powszechnie stosowaną składnika lub składników czynnych
- szczegółowe dane ilościowe i jakościowe, odnoszące się do produktu leczniczego i jego wszystkich składników oraz ich nazwy powszechnie stosowane, jeżeli występują
- postać farmaceutyczną, moc i drogę podania oraz okres ważności produktu leczniczego

Sekrety ziołowej natury.

WWW.KAWON.COM.PL

Do wniosku należy dołączyć :

- opis procesu wytwarzania produktu leczniczego
- opis metod kontroli stosowanych w procesie wytwarzania, w tym metod badań analitycznych
- wyniki, streszczenia oraz sprawozdania z badań : jakościowych, biologicznych, mikrobiologicznych, farmakologicznych i innych wymaganych wraz z raportami ekspertów o bezpieczeństwie stosowania
- charakterystykę produktu leczniczego
- wzory opakowań bezpośrednich i zewnętrznych przedstawione w formie opisowej i graficznej oraz ulotkę
- kopie stosownych zezwoleń (np. dla materiałów opakowaniowych)

Po weryfikacji wniosku Prezes URPL sporządza raport zawierający ocenę produktu leczniczego a następnie na podstawie powyższego raportu Minister Zdrowia wydaje pozwolenia na dopuszczenie do obrotu

Sekrety ziołowej natury.

WWW.KAWON.COM.PL

JAK WPROWADZIĆ DO OBROTU SUPLEMENT DIETY ?

Powiadomić Głównego Inspektora Sanitarnego o wprowadzeniu produktu do obrotu i przedstawić projekt etykiety umieszczony na produkcie

TO WSZYSTKO ?

TAK

Sekrety zielonej natury.

WWW.KAWON.COM.PL

OZNAKOWANIE PRODUKTU LECZNICZEGO

Jest prawnie uregulowane i sprowadza się do podania wszystkich danych dotyczących:

- nazwy produktu
- składu
- wskazań do stosowania
- przeciwwskazań
- działań niepożądanych
- interakcji
- stosowania w czasie karmienia piersią
- wpływu na kierowanie pojazdami
- obsługę maszyn
- sposób stosowania i drogę podania
- środki ostrożności związane ze stosowaniem
- skutki przedawkowania
- warunki przechowywania
- kategoria dostępności
- termin ważności

Sekrety zielonej natury.

OZNACZENIE SUPLEMENTU DIETY

powinno zawierać następujące dane :

- określenie „suplement diety” w bezpośrednim sąsiedztwie nazwy handlowe
- skład i nazwę kategorii składników odżywczych
- porcję produktu zalecaną do spożycia w ciągu dnia
- stwierdzenie, że suplement diety nie może być stosowany jako substytut (zamiennik) zróżnicowanej diety
- warunki przechowywania i stwierdzenie, że jest przechowywany w sposób niedostępny dla małych dzieci
- informacje o zawartości witamin i składników mineralnych
- termin przydatności do spożycia

Secrety zielonej natury.

ETYKIETOWANIE, PREZENTACJA I REKLAMA LEKU

W reklamie produktu leczniczego roślinnego, o którym mowa w ustawie Prawo Farmaceutyczne, obowiązkowo należy umieścić następującą informację:

„Tradycyjny produkt leczniczy roślinny z określonymi wskazaniami wynikającymi wyłącznie z długotrwałego stosowania”

Reklama produktu leczniczego kierowana do publicznej wiadomości w formie audiowizualnej musi zawierać ostrzeżenie o następującej treści:

„Przed użyciem zapoznaj się z treścią ulotki dołączonej do opakowania bądź skonsultuj się z lekarzem lub farmaceutą, gdyż każdy lek niewłaściwie stosowany zagraża Twojemu życiu lub zdrowiu”

Sekrety ziołowej natury.

WWW.KAWON.COM.PL

Ostrzeżenia te umieszczają się w dolnej części reklamy na płaszczyźnie stanowiącej odpowiednio:

Nie mniej niż 10% jej powierzchni w przypadku tradycyjnego produktu leczniczego roślinnego i nie mniej niż 20% jej powierzchni w przypadku innego produktu leczniczego umieszczony w taki sposób, aby tekst wyróżniał się od tła płaszczyzny, był widoczny, czytelny, umieszczony poziomo, przy czym odległość liter od dolnej i górnej krawędzi tła płaszczyzny reklamy nie może być większa niż 1/2 wysokości liter, a odległość między wierszami napisu nie może być większa niż wysokość liter

Podane wyżej przykłady stanowią jedynie część zaleceń i ograniczeń, które zobowiązany jest przestrzegać wytwórca leków reklamujący swoje produkty

Sekrety ziołowej natury.

WWW.KAWON.COM.PL

ETYKIETOWANIE, PREZENTACJA I REKLAMA SUPLEMENTU DIETY

Prawo zakazuje przypisywać suplementom diety właściwości leczniczych, zapobiegających lub uzdrawiających choroby lub odnosić się do takich właściwości.

Suplementy diety, jako środki spożywcze zazwyczaj nie zawierają informacji o przeciwwskazaniach dotyczących ich stosowania, co może doprowadzić do działań niepożądanych, interakcji z lekami i innych niebezpiecznych powikłań

Sekrety ziołowej natury.

WWW.KAWON.COM.PL

A JAK WYGLĄDA JEGO NIEUCZCIWA PREZENTACJA ?

najczęściej stosowane to:

przypisywanie suplementowi diety właściwości leczniczych np.:

- *działa rozkurczowo i relaksująco*
- *reguluje perystaltykę jelit i procesy trawienia*
- *działa antydepresyjnie*
- *posiada właściwości odkażające, przeciwzapalne*
- *usuwa z organizmu niebezpieczne toksyny*

Sekrety ziołowej natury.

WWW.KAWON.COM.PL

- *doskonały środek odkażający, ściągający, pobudzający trawienie*
- *wykazuje korzystne działanie w przypadku skurczów menstruacyjnych*
- *korzystnie wpływa na neutralizację wolnych rodników itp.*
- *reguluje pracę przewodu pokarmowego*

sugerowanie w nazwie przeznaczenia danego suplementu, np.:

na serce, na wątrobę, na nerki, na oczy, na trawienie, na odchudzanie itp.

Sekrety ziołowej natury.

WWW.KAWON.COM.PL

stosowanie dualizmu produktowego czyli :

wykorzystywanie istniejących pod tą samą nazwą produktów leczniczych

i suplementów diety, szczególnie roślinnych, **np. liść melisy, melisa, herbatka z melisy lekarskiej**

wykorzystywanie nazwy marki produktu sugerującego produkt apteczny, choć jest on suplementem diety a nie lekiem

kierowanie reklamy do osób chorych, choć nie posiada takiego przeznaczenia

brak ostrzeżeń o możliwych negatywnych skutkach stosowania produktu

Sekrety ziołowej natury.

WWW.KAWON.COM.PL

Kilka przykładów porównawczych dla etykiety produktu leczniczego i suplementu diety dot. zastosowania :

LIŚĆ MELISY – LEK

„Wspomagająco stosuje się w łagodnych stanach napięcia nerwowego jako środek uspokajający”

Melisa – suplement diety

„Napar z liści melisy korzystnie wpływa na:

- wyciszenie organizmu poprzez odprężający wpływ w sytuacjach stresowych
- ułatwiania zasypiania
- neutralizację wolnych rodników dzięki działaniu oksydacyjnemu

Sekrety ziołowej natury.

KOPER WŁOSKI – LEK

„W łagodnych dolegliwościach kurczowych żołądka i jelit, uczucia pełności i wzdęciach jako środek rozkurczający. W nieżytych dróg oddechowych jako środek wykrztuśny.”

Koper włoski – suplement diety

„ Napar z owocu kopru włoskiego:

- korzystnie wpływa na układ trawienny oraz oddechowy
- jest zalecany w sytuacji uczucia pełności, wzdęć nadmiernego gromadzenia się gazów
- wspomaga aktywność gruczołów mlecznych
- wykazuje korzystne działanie w przypadku skurczów menstruacyjnych

Sekrety ziołowej natury.

SKRZYP POLNY – LEK

„Napar z ziela skrzypu jest stosowany pomocniczo jako środek moczopędny w łagodnych stanach zapalnych dróg moczowych oraz pomocniczo w kamicy moczowej w drobnych złożach (tzw. piasku nerkowym)

Przeciwwskazania: niedrożność dróg moczowych. Nie zaleca się stosowania w obrzękach spowodowanych niewydolnością serca lub nerek”

Skrzyp polny – suplement diety

„Skrzyp polny stosowany jest :

- w leczeniu schorzeń bakteryjnych i zapalnych dróg moczowych
- stosowany w odwadnianiu obrzęków
- zapobiega w gromadzeniu się piasku w nerkach
- stosowany w terapii ataków artretyzmu
- stosowanie zewnętrzne wspomaga gojenie ran

Sekrety ziołowej natury.

ZIOŁA MOCZOPĘDNE – mieszanka lecznicza

„ Tradycyjnie jako środek moczopędny w kamicy nerkowej i piasku nerkowym, wspomagająco – w zakażeniach dróg moczowych.

Przeciwwskazania: nie stosować w przypadku upośledzenia czynności nerek lub ostrych stanach zapalnych miąższu nerek. Nie zaleca się stosowania w niedrożności dróg żółciowych, ropniaku pęcherzyka żółciowego, niedrożności jelit oraz w przypadku obrzęków spowodowanych niewydolnością serca lub nerek”

Sekrety ziołowej natury.

Herbatka wspomagająca pracę nerek – środek spożywczy

„Herbatka ta jest doskonałym środkiem wspomagającym pracę nerek i pęcherza. Prawidłowe funkcjonowanie tych narządów jest podstawowym warunkiem szybkiego i sprawnego usuwania z organizmu zbędnych produktów przemiany materii a tym samym ma to kluczowe znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania organizmu. Herbatka jest także dobrym środkiem profilaktycznym i wspomagającym leczenie układu moczowego. Ma działanie przeciwzapalne, zwiększa diurezę a tym samym tempo usuwania metabolitów. Zapobiega także stanom zapalnym w obrębie układu moczowego.”

Sekrety ziołowej natury.

WWW.KAWON.COM.PL

KOSZT WYTWORZENIA LEKU

- KWALIFIKOWANY MATERIAŁ SIEWNY
- MONITORING W ZAKRESIE AGROTECHNIKI, WARUNKÓW SUSZENIA, PRZECHOWYWANIA – WYMOGI GAP
- SPEŁNIENIE WYMOGÓW GMP
- KONTROLA NA KAŻDYM ETAPIE WYTWARZANIA
- KOSZTOWNE BADANIA
- WALIDACJA PROCESÓW BADAWCZYCH I PRODUKCYJNYCH
- STAŁY MONITORING NAD BEZPIECZEŃSTWEM STOSOWANIA
- WYKWALIFIKOWANY PERSONEL

Sekrety ziołowej natury.

KOSZT WYTWORZENIA SUPLEMENTU DIETY

Zależny od przyjętej przez wytwórcę specyfikacji produktu

Sekrety ziołowej natury.

WWW.KAWON.COM.PL

Podsumowanie

Pod względem prawnym produkty lecznicze i suplementy diety stanowią zupełnie różne kategorie produktów

Lek roślinny, którym posługuje się fitoterapia, to produkt aktywny i efektywny przy wskazanym dawkowaniu, bezpieczny, standaryzowany, trwały oraz wykonany zgodnie z zasadami dobrej praktyki produkcyjnej.

Sekrety ziołowej natury.

WWW.KAWON.COM.PL

Podsumowanie

Suplementy diety to skondensowane źródło składników odżywczych lub innych substancji, których celem jest uzupełnienie diety, **nie są produktami leczniczymi** i mimo wielu zalet, pojawiają się też wątpliwości : czy wprowadzenie tych produktów jest bezpieczne ze względu na brak danych na temat biodostępności, interakcji z innymi składnikami pożywienia oraz lekami.

Sekrety zielonej natury.

Bezpieczeństwo

- Czy leki roślinne są całkiem bezpieczne ?
- Czy leki roślinne mogą wpływać na działanie innych, równoległe stosowanych leków ?

Leki roślinne są bezpieczne o ile przestrzega się zasad ich stosowania, które wytwórca podaje w ulotce

Sekrety ziołowej natury.

WWW.KAWON.COM.PL

JAK WOBEC POWYŻSZEGO ZAPEWNIĆ BEZPIECZEŃSTWO PACJENTOWI ?

JAK OBRONIĆ LEK PRZED ZALEWEM SUPLEMENTÓW DIETY ?

Odpowiedź wobec niedostatecznych i nieskutecznych działań Organów Państwa jest jedna :

EDUKACJA

I w tym zadaniu możecie Państwo, jako przyszli farmaceuci, pomóc społeczeństwu a również tym, którzy postanowili wytwarzać bezpieczne produkty lecznicze

Sekrety ziołowej natury.

WWW.KAWON.COM.PL

Dziękuję za uwagę.

Sekrety ziołowej natury.

WWW.KAWON.COM.PL